

VANTAAN OPETTAJA

No: 1

25.1.2007

Työhyvinvoinnin teemanumero

Vantaan opettajien ammattiyhdistys ry

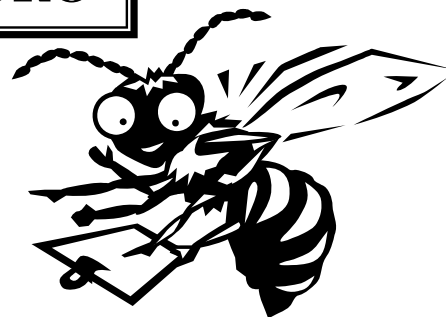
Talkootie 7, 01350 Vantaa puh: 09-873 4020,

toimisto@voay.fi, www.voay.fi

Tiedottaja: Annika Arstila p. 050-4096 460

annika.arstila@edu.vantaa.fi

PUHEENJOHTAJAN PUHEENVUORO

Toivotan oikein tervettä ja vauhdikasta alkanutta vuotta kaikille VOAY:n jäsenille, yhteistyökumppaneille ja erityisesti yhdistyksemme aktiiveille.

Minua perehdytettiin viime syksyn aikana aktiivisesti uuteen tehtävääni. Siihen kuului muun muassa verkottumista eri yhteistyötahojen kanssa, lukuisia palaverieita sekä useita edustustilaisuuksia. Suurkiitos mm. Marjatta Vasaralle, Erkki Tulkille ja Kari Kinnuselle siitä, että jaksoitte kärsivällisesti vastailla lukuisiin kysymyksiini, perustella vastauksianne ja kuunnella. Kiitän myös hallituksemme jäseniä kaikesta tuesta.

Pyrin olemaan sitoutunut ja oikeudenmukainen puheenjohtaja ja jatkamaan jo olemassa olevia hyviä käytänteitä yhdistyksemme toiminnassa ja edelleen ylläpitämään rakentavaa yhteistyötä yhteistyökumppaneittemme kanssa.

Hallituksen järjestäytymiskokouksessa valittiin VOAY:n uudeksi varapuheenjohtajaksi Mika Koskinen Korson koululta. Netti-sivuiltamme löydätte mm. toimikuntien puheenjohtajat. Toimihenkilöluettelo lähetetään kouluille mahdollisimman pian. Mikäli olet kiinnostunut toimikuntien työskentelystä ota yhteyttä suoraan puheenjohtajiin.

Toivon, että jokainen ammattiyhdistyksemme jäsen tuntee saavansa tasaveroisen kohtelun riippumatta koulumuodosta. Te olette kaikki yhtä arvokkaita. Tein viime syksynä yhteysopettajille kyselyn Wilma-arviointijärjestelmän toimivuudesta. Kiitos palautteistanne! Ennen joulua oli sivistystoimen suunnittelija Ulla Nurmen kanssa palaveri, jossa kävimme läpi sekä hyviä että vielä prosessissa olevia asioita. Jatkamme yhteistyötä.

Seuratkaa myös tapahtumia; tulossa on sekä eläkeilta että palkkakuittitilaisuus.

Lämpimät kiitokset teille kaikille, jotka autoitte meitä tämän teemanumeron aikaansaamisessa!

Tsemppiä kevääseen!

Pirjo Haikka, pirjo.haikka@edu.vantaa.fi

PÄÄLUOTTAMUSMIES TIEDOTTAA

”OPETTAJA SAIRASTAA – PALKKAA MAKSETAANKO ?”

Opettajan sairausajan palkkaus on tarkoin säädelty. Lähtökohtana ovat mm. palvelussuhteen kesto sekä sairauden tai tapaturman laatu. Oma lukunsa on tutkimuksiin osallistuminen tai hammassairaus.

PALVELUSSUHTEEN LAATU JA KESTO MÄÄRITTÄVÄT OIKEUDEN PALKALLISEEN SAIRAUSLOMAAN

Useimmat tietävät, että sairausloman ajalta maksetaan täysi palkka 60 kalenteripäivältä. Sitten maksetaan 2/3 palkasta 120 kalenteripäivän ajalta eli yhteensä 6 kuukaudelta saa palkkaa. Sen jälkeen palkkaus tulee harkinnanvaraiseksi enintään 185 kalenteripäivän ajalta. Tämä kaikki koskee saman kalenterivuoden aikana tapahtuvaa sairastamista. Kalenterivuoden vaihtuessa laskenta alkaa alusta.

Tähän liittyy joitakin ehtoja: työsuhteen pitää ennen sairastumista olla jatkunut vähintään 60 kalenteripäivää. Muuten saa palkallista sairausloma enintään 14 kalenteripäivän ajalta samana kalenterivuonna. Jos sairastaa enemmän, se menee palkattomaksi.

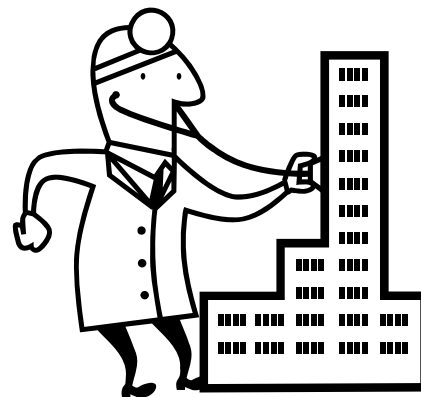
Ehto koskee sekä viranhaltijaa että määräaikaista työntekijää.

Myös jos sairausloma päättyy eläketapahtumaan, menetellään eri tavoin. Siksi kannattaa olla yhteydessä palkanlaskentaan, jos ennen eläkkeelle siirtymistä joutuu pitkälle sairauslomalle, ettei tule palkan takaisinperintää.

Sivutoimisella opettajalla on oikeus (60 kalenteripäivän jälkeen) 9 arkipäivän palkkaan.

LÄÄKÄRINTODISTUS ON SUOSITUS – EI PÄÄTÖS VIRKAVAPAUSTE

Lääkärintodistuksella osoitetaan, että asianomainen on työkyvytön omaan työhönsä. Työnantaja hyväksyy sen – tai jos pitää sitä jostain syystä virheellisenä, voi edellyttää uutta todistusta. Tällöin määrätään yleensä työterveyslääkärille, työnantaja maksaa kus-

tannukset.

Takautuvia lääkärintodistuksia ei yleensä hyväksytä kuin poikkeuksellisesti. Niistä on paras neuvotella erikseen esim. luottamusmiehen avulla. Sivistystoimen työterveyshuollon hoitaa Diacor. Sieltä voi hankkia tarvittavan lääkärintodistuksen. (Lääkärit eivät aina tunne OVTES:ta, mikä voi johtaa jopa palkanmenetyksiin sairauslomaa määritettäessä.)

RIITTÄÄKÖ OMA ILMOITUS SAIRAUDESTA?

Yleisohjeena on, että omalla ilmoituksella voi sairastaa enintään kolme kalenteripäivää. Jos sairaus jatkuu, on hankittava lääkärintodistus.

Tässä on syytä olla tarkkana: jos sairastuu perjantaina, lauantai ja sunnuntai ovat myös kalenteripäiviä, joten taudin jatkuessa maanantaina on hankittava heti lääkärintodistus. Muuten tulee palkattomia päiviä.

Jos on ollut poissa lääkärintodistuksella, sairastamista ei voi jatkaa omalla ilmoituksella. Jos on esim. poissa lääkärintodistuksella to-pe ja huomaa maanantaina olevansa edelleen kipeä, ei riitä oma ilmoitus.

Vantaan kaupungin ohjeistuksessa todetaan, että myöskään vuosiloman jälkeen ei voi jatkaa sairastamista omalla ilmoituksella. Työnantajan tulkinnan mukaan vuosilomaan rinnastetaan koulutyön keskeytysajat ("lomat" kuten syys-, joului-, talvi-, pääsiäis- ja kesäkeskeytysaika), vaikka opetusvelvollisuustyöajassa olevalla opettajalla ei ole lainkaan vuosilomaa.

- Tämän vuoksi opettaja ei voi "siirtää lomaa", vaikka sairastuisikin em. keskeytysten aikana. Niinpä jos "loman" aikana sairastuu ja on kipeä koulutyön alkaessa, lääkärintodistus heti!

"SAMA SAIRAUDE JATKUU ENNEN JA JÄLKEEN KOULUTYÖN KESKEYTYKSEN = YHDENJAKSOINEN SAIRAUDE"

Jos sairastuu ennen vaikkapa koulutyön kesäkeskeytystä niin vakavasti, että sairaus jatkuu vielä koulun alkaessa elokuulla, sairaus katsotaan yhdenjaksoiseksi laskettaessa sairauspäiviä. - Sama koskee lyhempiä koulutyön keskeytysaikoja ("lomaa").

Yhtäjaksoisuutta ei siis katkaise kesä, vaan edellytetään vähintään 30 päivän työssäoloa, johon kesäkeskeytysaika ei lasketa.

AMMATTITAUTI JA TYÖTAPATURMA

Jos opettajalla todetaan ammattitauti - mikä on erittäin harvinaista - tai hänelle sattuu työtapaturma, palkkaus eroaa seuraavasti:

- Täysi palkka maksetaan enintään 120 kalenteripäivän ajalta.
- 2/3 -palkka maksetaan enintään 120 kalenteripäivän ajalta.
- Harkinnanvaraisesti voidaan maksaa 2/3 -palkka enintään 125 kalenteripäivän ajalta. Kalenterivuoden vaihtuminen ei vaikuta palkan maksamiseen.

LASKENNALLINEN VUOSILOMA JA SAIRAUSPÄIVÄRAHA

Opettajalla – paitsi kokonaistyöajassa olevalla – on korvauksena vuosiloman puutteesta ns. laskennallinen vuosiloma. Se alkaa 16. kesäkuuta ja kestää niin pitkään kuin olisi oikeutta vuosilomaan, mikä taas riippuu palvelussuhteen kestosta (maksimi 38 päivää).

Jos niin ikävästi käy, että sairastuu tai joutuu esim. leikkaukseen tänä aikana (16. kesäkuuta – heinäkuun nn:s päivä), voi saada itselleen sekä palkan että päivärahan. Tällöin on muistettava, että sairausloman alussa ovat ns. karenssipäivät, jotka otetaan pois päiväraha-ajasta.

Laskennallisen vuosiloman päiviä ei myöskään oteta huomioon, kun lasketaan kalenterivuoden aikana kertyneitä sairauslomapäiviä, jotka vaikuttavat palkkaukseen.

Toinen muistettava asia on, että sairauspäivärahaa ei makseta, ellei hae sairauslomaa (virkavapautta sairauden vuoksi).

Koulutyön kesäkeskeytysajalta ei ole pakko hakea sairauslomaa. Jos sitä joutuu hakemaan, kannattaa tarkistaa päivämäärät: laskennallisen vuosiloman ulkopuolelle jäävät kesäkeskeytyspäivät luetaan sairauslomapäiviin. Näin ne voivat vaikuttaa siihen, milloin alkaa esim. palkanalennus, kun sairauslomaa kertyy ´riittävästi´.

KOKONAISTYÖAIKAISET

Kokonaistyöajassa olevilla opettajilla ja rehtoreilla on ”normaali” vuosiloma oikeus. He voivat tietyin ehdoin siirtää lomaansa sairauden vuoksi.

Vantaan kaupunki on ohjeistanut tällaiset tapaukset niin, että kolmen sairauspäivän jälkeen otetaan yhteyttä esimieheen/naiseen ja sovitaan siirrosta. Lääkärintodistus edellytetään.

Z JA F YM. PULMALLISET KOODIT

Lääkärintodistuksessa tulee olla tautiluokitus, joka ilmaistaan koodilla. Sen mukaan sairausloma hyväksytään palkallisena tai joissain tapauksissa palkattomana.

Erityisen hankalia ovat ne koodit, joiden perusteella Kela ei maksa työnantajalle korvausta palkanmaksusta. Vantaan kaupunki on tulkinnut tämän niin, että silloin ei myöskään makseta palkkaa. Joissakin kunnissa palkkaa maksetaan, vaikka Kela ei korvaisikaan.

Kaupungin ohjeen mukaan mm. Z-alkuiset koodit aiheuttavat palkattoman sairausloman. F-alkuiset koodit Kelan asiantuntijan mukaan eivät aiheuta automaattisesti korvauksen menetystä työnantajalle, vaan ne selvitetään tapauskohtaisesti. (Tästä on tulossa ohje palvelussuhdekäsikirjaan. Tautiluokituksen koodineen löytää Internetistä.)

Ongelmana on se, että lääkärintodistuksessa ei aina kyllin selvästi määritellä työkyvyttömyyttä. Tämä voi johtaa korvauksen hylkäämiseen tai selvityspyyntöön.

”KÄVIN TUTKIMUKSISSA JA MENETIN PALKKAN!”

Opettajat ovat kyselleet, miksi palkka meni, vaikka kävi lääkärin määräämissä laboratoriotutkimuksissa. Samoin on tapahtunut mammografia- ja hammaslääkärikäynnin vuoksi. Virkaehtosopimus määrittelee, millaiset tutkimukset ovat palkallisia: äkillinen hammassairaus, joka vaatii välitöntä hoitoa (todistus tästä), työnantajan määräämä tai viranhoidon edellyttämä lakisääteinen tutkimus, todellisen tarpeen vuoksi lääkärin määräämä tutkimus, synnytystä edeltävä tai äitiysrahan saamiseksi välttämätön lääkärin määräämä tutkimus.

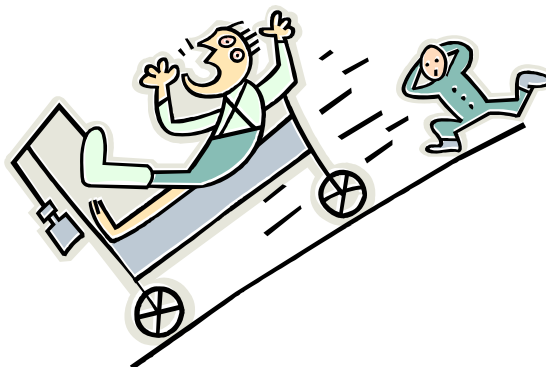
Sen sijaan mammografian ajankohdan voi sopia toisinkin, vaikka kutsussa on mainittu aika.

Hankalia palkankin suhteen ovat yhä yleistyvät hedelmöityshoidot: ne eivät ole sopimuksessa määriteltyä sairaudenhoitoa, joten ne ovat palkattomia. Ohjetta ehkä tarkennetaan lähiaikoina. Tulkintaa etsitään myös syöpähoitoihin.

JOS RANNE MURTUU, ONKO VÄLIÄ MILLOIN JA MISSÄ?

Tapaturmissa erotellaan työtapaturmat ja vapaa-ajan tapaturmat. Työtapaturmaksi katsotaan työssä ml. työmatkat sattuneet, muut ovat vapaa-ajan.

Sairauslomaa voi saada molemmissa tapauksissa, mutta palkanmaksu on varmaa työtapaturmassa. Muualla sattuneessa etsitään maksajaa muualta kuin työnantajan puolelta, esim.

liikennevakuutuksen kautta korvataan kolarista tulleet vammat ja kiinteistön omistajalta voidaan perätä liukastumisen aiheuttamia kustannuksia.

Neuvotteluilla saatiin oikeus palkkaan siltä ajalta, jolloin maksajaa selvitetään. Tähän on joskus mennyt puolikin vuotta.

OSA-AIKAINEN SAIRAUUSLOMA JA AKTIIVINEN VÄLITTÄMINEN – KIRISTYSTÄ VAI TUKEA?

Uudeksi vaihtoehdoksi tuli osa-aikainen sairausloma, jolla pyritään helpottamaan pitkään poissa olleen paluuta töihin. Se on vapaaehtoinen ja perustuu vain työntekijän omaan haluun palata vähitellen töihin. Kokemuksia ei toistaiseksi ole, joten seurataan.

Aktiivinen välittäminen on osa työterveyshuollon ja työsuojelun kehittämää menettelyä, jonka avulla pyritään ajoissa puuttumaan jatkuviin sairauspoissaoloihin ja etsimään keinoja huolehtia työkyvystä. Siitäkään ei vielä ole virallisia kokemuksia.

ENTÄ KUN LAPSI SAIRASTUU?

Oma lukunsa on lapsen sairastuminen. Huoltajalla on tietyin edellytyksin oikeus kolmeen palkalliseen kalenteripäivään, joiden aikana hän järjestää lapsen hoitoa. Jos lapsi sairastuu torstai-iltana ja ensimmäinen vanhemman poissaolopäivä on perjantai, palkkaa maksetaan myös lauantailta ja sunnuntailta samalla perusteella. Maanantaina voi vielä olla samasta syystä poissa, mutta palkkaa ei enää makseta.

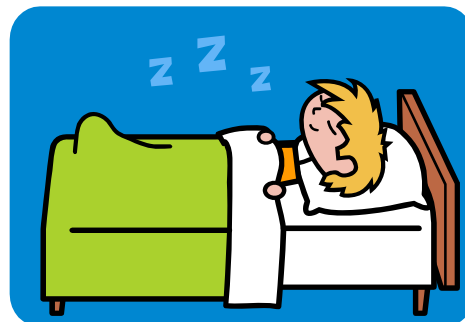
Hoitoa voi järjestää kerrallaan vain toinen huoltajista, eivät molemmat yhtäikaa. Ja jos toinen on työtön tai opiskelee, toinen ei voi jäädä palkallisesti hoitoa järjestelemään. Vain mikäli toinen vanhempi on eri paikkakunnalla tms. eikä pysty hoitoa järjestämään, on oikeus palkkaukseen.

MISTÄ LÖYTYY OHJEITA?

Sairauslomaaan liittyy monia seikkoja, joita ei aina osaa edes olettaa mahdolliseksi. Niinpä kannattaa perehtyä ohjeisiin jo terveenä ollessa.

OVTES ja KVTES eli opetusalan ja kunnallinen virkaehtosopimus sisältävät monta pykälää. Niiden tulkintaan on hyvä pyytää apua esim. luottamusmieheltä tai työsuojeluvaltuutetulta, sillä useinkaan ei riitä pelkästään yhden §:n lukeminen.

Kaupungin palvelussuhdekäsikirja pyritään pitämään ajan tasalla. Sen löytää Intrasta – jos sinne pääsee. - Kelan ohjeista löytää esim. päivärahan laskukaa-

Palkanlaskennasta saa yleiset ohjeet ja tarvittaessa muutakin opastusta. Ja tietenkin esimiehet/naiset ovat kouluttautuneet Vantaan kaupungin lukuisissa esimieskoulutuksissa.

SIIS KUN SAIRASTUT...

Ilmoita heti työpaikkaan! Yhteisesti on sovittava, miten ja kenelle ilmoitetaan (esim. rehtorin poissa ollessa).

Hanki lääkärintodistus välittömästi eikä jälkeinpäin.

Sairauspäiväraahakemusta ei tarvitse täyttää, mutta on huolehdittava virkava-paushakemus ja tarvittaessa lääkärintodistus palkanlaskentaan (koulun kautta). Jos epäselvää vähimmässäkään määrin: **ota yhteys luottamusmieheen**, ennen kuin virkavapaus on myönnetty – jälkeinpäin on lähes mahdoton korjata, vaika palkka menisi mielestäsi aiheetta.

Jos olet työkyvytön, älä tee töitäsi. Et ole velvollinen hankkimaan sijaista ja suunnittelemaan opetusta sijaisen hoidettavaksi, etkä korjaamaan kokeita. Parrempi on parantua kunnolla.

Sairausloman aikana on työhön kykenemätön – silloin ei voi mennä sijaiseksi naapuriinkaan. Parasta olisi pysyä mahdollisimman terveenä. Silloin tulee vähiten vaikeuksia.

SIELUN JA RUUMIIN VOIMIA TÄLLEKIN VUODELLE!

Marjatta Vasara

LUOTTAMUSMIES TIEDOTTAA

Pienen kyselyn pohjalta opettajien työssä jaksamiseen vaikuttaa muutama seikka.

Opettajan työolosuhteiden vähimmäisvaatimus on se, ettei opettaja sairastu huonon hengitysilman takia ennen aikojaan. Työnantajalla on tässä suhteessa erityisen suuri vastuu mutta myös työntekijöiden on oltava aktiivisia ja rohkeita ja ilmoitettava epäilyksistään.

Esimiehellä on mahdollisuus tukea ja kannustaa työntekijöitä mutta esimies kykenee myös monin tavoin vaikeuttamaan tilannetta. Asema antaa mahdollisuuden monenlaiselle vallankäytölle. Opettaja saa useinkin parhaan palautteen asiakkailta, oppilailta ja opiskelijoilta, mutta osa opettajista tarvitsee myös säännöllisesti esimiehen palautetta ja tukea.

Kollegiaalinen tuki auttaa myös joskus ratkaisevasti opettajan jaksamiseen. Työpaikan ilmapiiri voi olla todella kannustava ja mukava ja yleensä on aina joitakin työtovereita, jotka erityisesti vaikuttavat viihtymiseen. Mutta mitalin

toinen puoli löytyy myös monilta työpaikoilta, joissa takanapuhumisen ja panettelun käytäntö on toistuvaa.

Joskus vaikuttaa siltä, että vanhemmat opettajat eivät osaa olla poissa työpaikaltaan sairastuttuaan esim. flunssaan, nuoremmat opettajat ovat joskus tässä suhteessa etevämpiä. Jos työntekijä on tai tuntee olevansa selvästi sairas, hänen olisi myös opetuslalla uskallettava olla poissa työpaikalta. Tilastojen mukaan opettajat sairastavat selvästi vähemmän muihin työntekijäryhmiin nähden julkisella sektorilla.

Opettajan työ – maailman parhaaksi ammatiksikin sanottu – parhaimmillaan kannustaa itseisarvottomasti opettajaa jaksamaan. Mutta niin paljon opettaja joutuu jatkuvasti antamaan persoonallisuudestaan, että pitkän päälle työ on myös hiljaisesti hyvin kuluttavaa ja raskasta. Siksi kaikenlaiset liikuntasetelit ja kaikki muu, joka kannustaa itsestään huolehtimiseen, on erityisen arvokasta myös opetusalan työntekijöille.

Kari Kastu, luottamusmies kari.kastu@vantaa.fi, 839 35647 tai 0400703204

TYÖHYVINVOINTIASIAA

Kohti parempaa työhyvinvointia

Kolmen nollan kampanja jatkuu

KOLME NOLLAA

NOLLA TAPATURMAA JA AMMATTITAUTIA
NOLLA EPÄASIAALLISTA KOHTELUA
NOLLA VÄKIVALTA- JA UHKATILANNETTA

Hyvää alkanutta lukukautta kaikille. Lumeton joululoma on takana ja edessä on pitkä kevätlukukausi. Tosin siinä on tiedossa mukava katkos jo helmikuun loppussa. Näinhän me usein ajattelemme - elämme aikaa lomasta lomaan. Mitä jää lomien väliin? Työtä, työtä, työtä... Millaista työtä? Tärkeää, turhaa, tyhjänpäiväistä, mukavaa, antoisaa? Työssämme moni asia on kiinni resursseista, mutta ei sentään kaikki. Voinko itse vaikuttaa työhöni ja omaan jaksamiseen? Millainen merkitys on työyhteisölläni? Tiedänpö oikeasti, miten ja millaista työtä työkaverini tekee? Arvostanko sitä?

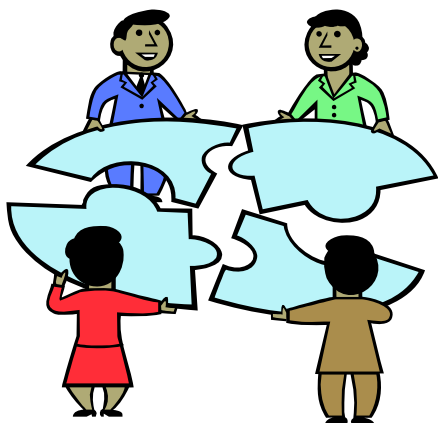
Ihmissuhteet, vuorovaikutustaidot, "kemat" puhuttavat useimpia työyhteisöjä jossakin muodossa. Tiedämme, että kaikki eivät tule aina toimeen toistensa kanssa. Meille on itsestään selvää, että sanonta "kaikista ei tarvitse pitää, mutta kaikkien kanssa on tultava toimeen" koskee työkäyttäytymistä. Kuitenkaan asia ei ole niin yksinkertainen. Työpaikoilla syntyy joskus ristiriitoja, jotka voivat johtaa epäasialliseen kohteluun. Pitkittyessään asiat usein mutkistuvat. Tarvit-

semme kaikki tietoa, miten voimme toimia, jotta kokemukset epäasiallisesta kokemuksesta vähenevät.

Tämän vuoden työsuojelun kampanjamme onkin EPÄASIALLISEN KOHTELUN ESTÄMINEN. Me puhumme mielellämme vastuullisesta työkäyttäytymisestä. Mitä sillä sitten tarkoitetaan, selvinnee pitkin vuotta pidettävissä erilaisissa koulutustapahtumissa. Koulutuksissa on suuri rooli kiusaamisesta väitelleellä Maarit Vartiolla.

Meillä työsuojeluväellä on vielä suurempi unelma, haave, toive, visio. Muistatthän **KOLME NOLLAA! Nolla tapaturmaa, nolla epäasiallista kohtelua ja nolla väkivalta- ja uhkatilannetta.** Päättynyt vuosi 2006 oli tapaturmien ehkäisyvuosi. Tänä vuonna keskitytään ehkäisemään ja vähentämään epäasiallista kohtelua ja ensi vuonna otetaan erityiskohteeksi väkivalta- ja uhkatilanteiden vähentäminen. Teemavuosista huolimatta kaikista mainituista aiheista puhutaan ja järjestetään koulutuksia. Koulutuksellahan ei yksistään saada mitään aikaiseksi. Oleellisinta on, vaikuttaako se mitenkään omaan tai työyhteisömme toimintaan sekä pelisääntöihin.

Tavoite kolmesta nollasta on vaativa, mutta miksi tyytyä vähempään...

Yhteistoiminta kouluissa

YT-termillä on usein aivan tarpeettomasti negatiivinen kaiku. Luultavasti siksi, että se liitetään helposti tiukkoihin tilanteisiin, joissa henkilöstöä irtisanotaan tai lomautetaan. Yhteistoiminta tulisi kuitenkin nähdä positiivisena mahdollisuutena vaikuttaa työelämän laatuun omalla työpaikalla.

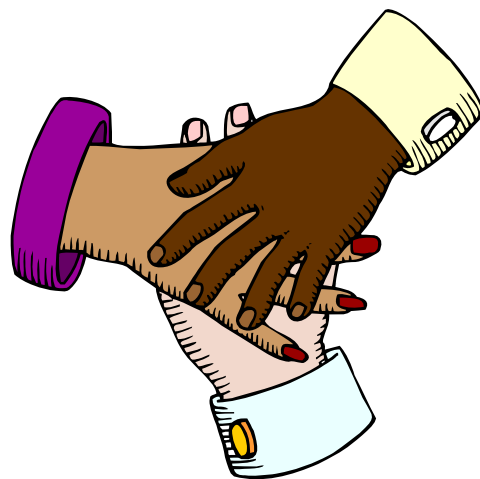
Sen tavoitteena on työntekijöiden ja esimiesten yhteistyöllä vaikuttaa työn kehittämiseen ja järjestelyihin siten, että kouluista tulisi kaikille työntekijöille

kuten myös oppilaille sekä fyysisesti että henkisesti mahdollisimman turvallinen työpaikka.

Yhteistoiminta on vuorovaikutusta eli kanssakäymistä työyhteisössä. Tällaiseen yhteistoimintaan osallistuu jokainen työpaikan jäsen. Osa yhteistoiminnasta on virallista ja osa epävirallista. Epävirallista toimintaa ovat keskustelut, joita eri tilanteissa, esim. välitunneilla käydään. Virallista yhteistoimintaa ovat esim. kokoukset, palaverit ja neuvottelut. Mikäli asioihin halutaan aidosti vaikuttaa, tulee ne viedä virallisille foorumeille. Tällöin asiat käsitellään, linjataan ja päätetään yhdessä. Päätöksistä on syytä tehdä myös kirjallinen muistio tai pöytäkirja. Näihin päätöksiin tulee koko yhteisön tietenkin sitoutua.

Hyvässä työyhteisössä työn tavoitteet ovat jokaisen tiedossa. Työskentely on organisoitua ja tehtävät jakautuvat tasaisesti. Hyvän työyhteisön tunnusmerkki

on se, että ikävätkin asiat käsitellään avoimesti yhdessä. Olisi toivottavaa, että kouluissa olisi myös yhdessä sovitut menettelytavat siitä, miten erilaiset asiat voi käytännössä nostaa esille. Hyvänä esimerkkinä voisi olla erään koulun käytäntö, jossa jokaisesta yhteistoimintakokouksesta laaditaan muistio koulun kaikkiin työpisteisiin. Saman muistion alla on seuraavan kokouksen tyhjä esityslista, johon kuka hyvänsä työntekijä voi merkitä asian, jonka haluaa ottaa yhteiseen keskusteluun.

Koulun työilmapiiri on jokaisen työntekijän vastuulla. Tähän vastuuseen liittyy myös vastuullinen työkäyttäytyminen. Se tarkoittaa esimerkiksi seuraavia asioita:

- ajatusten rohkea, mutta tahdikas ilmaiseminen
- puhuminen suoraan asianosaisille
- juoruilun, selän takana puhumisen välttäminen
- epäselviksi jääneiden asioiden selvittäminen, kysyminen
- toisten rohkaiseminen
- kuunteleminen

Toivomme, että kouluissa keskusteltaisiin yhteistoiminnallisesti näistäkin asioista. Työsuojeluvaltuutetut tukevat työyhteisöjä omalta osaltaan esim. järjestämällä koulutuksia. Täydennämme ja päivitämme koulutustarjontaamme jatkuvasti. Viime aikoina olemme kouluttaneet työyhteisöjä esimerkiksi seuraavista aiheista:

- opettaja ja ympäristön paineet (esim. vaativien vanhempien kohtaaminen)
- uhka- ja väkivaltatilanteiden hallinta
- vastuullinen työkäyttäytyminen - kuinka ehkäistä epäasiallista kohtelua / hyvän työyhteisön pelisäännöt
- opettajan, rehtorin ja koulun vastuut, velvollisuudet ja oikeudet
- työturvallisuuslain soveltaminen työpaikkatasolla
- uupumisen tunnistaminen ja ehkäisy opetustyössä

Yhteistyöterveisin

työsuojeluvaltuutetut, Marja-Leena Jämsén ja Kari Kinnunen

TYÖHYVINVOINTI KOOSTUU MONESTA TEKIJÄSTÄ

Monet asiat asettavat haasteita työssä jaksamiselle. Yhteiskunta muuttuu nopeasti ja vaikutukset näkyvät myös koulujen arjessa. Nykypäivänä elämme monien muutostilanteiden edessä ja muutosten tahti näkyy vain kiihtyvän. Osa lapsistamme ja perheistämme voi huonosti ja se heijastuu myös koulutyöhön Vantaalla. Ryhmäkoot ovat kasvaneet, erityisesti vuosiluokilla 3-6, ja ryhmissä on oppilaita, jotka tarvitsevat runsaasti opettajan ja muun kouluhenkilökunnan huomiota. Opettajat haluavat tehdä työnsä hyvin ja helposti voi kokea riittämättömyyttä ja jopa avuttomuutta vaikeiden tilanteiden edessä.

Kouluverkon muutokset ovat vaikuttaneet työyhteisöihin ja myös mahdollisesti yksittäisen opettajan jaksamiseen ja työhyvinvointiin.

Mitkä asiat kuitenkin auttavat meitä jaksamaan ja lisäävät työhyvinvointiamme? Kun työyhteisöllä on selkeät rakenteet ja toimitaan yhteisten pelisääntöjen mukaan, niin se edesauttaa työyhteisön jäsenten hyvinvointia. Kollegiaalinen tuki on voimavara työyhteisössä ja samoin yhdessä tekeminen yksin tekemisen sijaan. Oman ammattitaidon ylläpitäminen lisää työhyvinvointia. Työnohjaus on myös voimavara työhyvinvoinnin säilyttämiseksi. Työyhteisössä tapahtuva työtoiminta lisää myös työhyvinvointia.

Isojen muutosten jälkeen olemme Vantaalla halunneet panostaa koulun henkilökunnan työnohjaukseen ja budjettiin on varattu rahaa tähän tarkoitukseen. Muutostilanteissa olevia kouluja on tuettu. Meneillään on Tykes-hanke, jossa yhdistetyissä kouluissa on apuna konsultit sekä työnohjausta henkilökunnalle. Kouluverkossa tapahtuu jatkuvasti muutoksia ja tukea tarjotaan jatkossakin.

Koulujen ja opettajien tueksi on rakennettu aluekoordinaattorijärjestelmä sekä erityisopetukseen että kieli- ja kulttuuriryhmien opetukseen. Tämän lisäksi konsultoivia opettajia toimii erityisopetuksessa, valmistavassa opetuksessa ja S2-opetuksessa.

Koulutustarjontaa henkilöstölle pyritään monipuolistamaan ja lisäämään mahdollisuuksia päästä koulutukseen. Vararehtoreille ja apulaisrehtoreille ollaan järjestämässä koulutusta ja samoin koulujen johtoryhmille.

Johtajuutta kouluissa tuetaan monilla eri tavoilla. Aluerehtorijärjestelmä on tuonut lähiesimiehen lähemmäksi kouluja ja rehtoreita. Rehtoreita kannustetaan hakeutumaan koulutukseen ja heitä tuetaan myös työnohjauksen avulla.

Työssä jaksamisen tukemiseksi on käytettävissä monenlaisia keinoja. Vaikka tukitoimista aiheutuu kustannuksia, maksavat ne kuitenkin itsensä takaisin parempana työilmapiirinä ja oppimistuloksina. Koulujen perustehtävän hoitami-

nen vaatii riittävät resurssit ja motivoituneen ammattitaitoisen henkilöstön, jonka hyvinvoinnin eteen voimme yhdessä tehdä töitä.

Tiina Hirvonen, Peruskoulutoimen johtaja

OPETTAJIEN TYÖNOHJAUKSESTA VANTAALLA:

Työnohjauksen käsitettä on koettu tarpeelliseksi selventää ja tuoda esille käytäntöä, jolla työnohjausta Vantaalla toteutetaan. Niinpä tässä kirjoituksessa keskitytään siihen, mitä työnohjaus ylipäänsä on ja miten Vantaan opettajia ja rehtoreita tuetaan työnohjauksellisin keinoin.

Työnohjaus on koulutetun työnohjaajan avulla tapahtuvaa prosessiluonteista oman työn tutkimista, arviointia ja kehittämistä. Työnohjauksessa keskeisin menetelmä on luottamuksellinen ja avoin keskustelu, joka tähtää kokemukselliseen oppimiseen. Työnohjaus voi johtaa oman ajattelun ja asenteiden tarkasteluun, jopa oman käyttäytymisen ja toiminnan muutokseen. Sisältö työnohjaukseen nousee aina ohjattavan työstä.

Tavoitteena työnohjauksessa on auttaa ohjattavaa onnistumaan ja jaksamaan työssään sekä tunnistamaan työhön liittyviä kuormittavia tekijöitä ja käsittelemään niitä. Keskeisinä tavoitteina on myös kehittää ohjattavan kykyä käsitellä ristiriitoja ja pulmia sekä taitoja kuunnella toisia ihmisiä. Työnohjaus edesauttaa usein myös sovittamaan toimivalla tavalla yhteen oman ammattiosaimisen, työn vaatimukset ja käytettävissä olevan ajan.

Onnistunut työnohjaus tukee ohjattavaa kehittymään / kasvamaan ihmisenä, työntekijänä ja työyhteisön jäsenenä.

Työnohjausta voidaan toteuttaa yksilö-, ryhmä- ja työyhteisötasoisena. Ryhmätyönohjauksen ohjattavia tulisi olla ihannetilanteessa alle viisi samassa työnohjausryhmässä. Vantaalla opettajien työnohjauksessa on ensisijaisesti suosittu ryhmämuotoista työnohjausta, koska tällöin työnohjattavat pääsevät hyödyntämään kollegoidensa kokemuksia ja ajatuksia työstään. Osa Vantaan rehtoreista käy myös ryhmämuotoisessa rehtorityönohjauksessa. Koska esimiesasema tuo omat erityisvaatimuksensa rehtorin työlle, on rehtoreita tietoisesti tuettu osallistumaan toisinaan myös yksilötyönohjaukseen. Myös opettajat ovat tietyissä tilanteissa osallistuneet yksilötyönohjaukseen. Yksilötyönohjauksessa ei kuitenkaan saada tuntua ryhmän käyttäytymisestä ja ryhmän voimasta ja rikkaudesta.

Työnohjauksen tavallisin kesto kerralla on 1.5 tuntia. Työnohjauksen paikkana tulee olla rauhallinen ja mukava tila, jossa voi häiriintymättä keskittyä työnohjausprosessiin.

Opettajilla tulisi niin halutessaan olla mahdollisuus osallistua työnohjaukseen. Työnohjauksella tulee olla myös johdon tuki. Työnohjaukseen ei voida pakottaa ketään, ja sitä ei pidä käyttää ilman ohjattavan omaa sitoutumista ja motivaatiota. Työnohjausta ei pidä mieltää "huonolle työntekijälle" kuuluvaksi ja osoiteuksi, vaan se on voimavara meille kaikille oman työn kehittämiseen ja työssä jaksamiseen. Mikäli haluat lisää tietoa työnohjauksesta olethan yhteydessä sen järjestämisestä omaan esimieheesi tai johtavaan koulupsykologiin, joka koordinoi omalta osaltaan koulujen henkilökunnan työnohjausta.

Tuija Harakka, johtava koulupsykologi puh: 839 23129 tai 040-513 7818

LIIKUNTA VASTAAVA TIEDOTTA

VOAY liikkuu positiivisesti

Jokaisen omaehtoinen liikunta on eräs työkyvyn ylläpitämisen jopa parantamisen perusta. Liikuntaharrastus on välttämätöntä opettajanhenkisesti raskaassa työssä. Moni kiharainenkin asia selviää liikunnan myötä. Itse kullekin sopiva liikuntamuoto yksin tai ryhmässä takaa harrastajalleen pirteän mielen ja hyvän vireyden henkisellä ja fyysisellä tasolla. Hyvä mieli tukee osaltaan myös työhyvinvointia.

VOAY osallistuu jäsenistönsä liikuntaharrastuksen tukemiseen esim. maksamalla kilpailujen ja tapahtumien osallistumismaksut. Näitä ovat esim. KLL:n järjestämät kilpailut ja tapahtumat, paikalliset perinteiset Helsinki City -maraton, Pääkaupunkiseutujuoksu ja No Smoking- kävely, Vantaan maraton, Tukholman maraton kesäkuussa ja TYHY-kurssi lokakuussa.

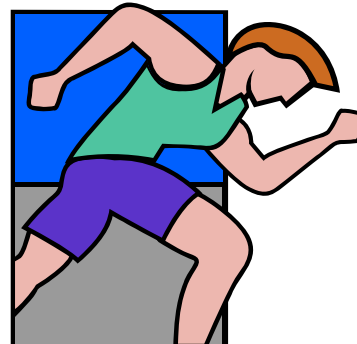

Talven ja kevään 2007 tapahtumia:

-BEACH VOLLEY -tapahtuma to 29.03.07 klo 14.30 - 16.30 Vantaan Keimolassa. Tuntuu varmaan mukavalta pelaila pallopelejä hyvässä seurassa lämmin hiekka varpaiden alla. Tapahtumaan mahtuu mukaan 40 VOAY:n jäsentä. Sitovat ilmoittautumiset Jukalle viimeistään 16.2.07. Osallistumismaksu 5 e/hlö.

-KLL:n KAUKALOPALLOTURNAUS Seinäjoella 31.3.-1.4.07. Ilmoittautumiset Jukalle.

-OPETTAJIEN KUNTOKORTTI: Kortin tarkoituksena on innostaa ja kannustaa opettajia harrastamaan liikuntaa säännöllisesti ja oikeita tekniikoita käyttäen. Kuntokorttikampanja on nyt internetpohjainen. Kuntokortin löydät Koulu-
liikuntaliiton (KLL) internetsivuilta www.kll.fi. Sivuilta löytyy myös muita vinkkejä oman kunnon ylläpitämiseksi ja parantamiseksi. Rekisteröitymällä voit voittaa huikkeitä palkintoja. Joka tapauksessa liikuntatuokioiden jälkeen saat virkistyneen ja rennon olon.

Ilmoittautuminen oheisiin tapahtumiin:
Jukka Vartiainen, Kivimäen koulu
jukka.vartiainen@edu.vantaa.fi , 050-368 2408

HARRASTUSTOIMENSIHTEERI JÄRJESTÄÄ

POSTI OMAAN SÄHKÖPOSTIISI:

Jos haluat vapaa-ajantoiminnan postin omaan sähköpostiosoitteeseesi, lähetä osoitteesi marjaliisakuronen@hotmail.com. Liitän sinut ryhmäpostilistalleni. Jos haluat listoilta pois tai olet useammalla listalla, ilmoittele myös siitä! Tarkemmat tiedot www.voay.fi harrastus tai koulusi ilmoitustaululta!

CITYSHOPPARI Sinulla on tänäkin vuonna mahdollisuus tilata 20 eurolla Cityshoppari-kortti itsellesi tai ystävillesi. Kortin normaali hinta on 25 e + postikulut 5 e. Katso tarkemmin www.cityshoppari.fi Kortti tarjoaa erilaisia etuisuuksia. esim. kaksi ateriaa/tuotetta/lippua yhden hinnalla tai joitakin tarjouksia ja prosenttialennuksia eri yrityksistä. Kaikki kortin tilanneet osallistuvat tuotepakettien arvontaan.

TEATTERIT

KAUPUNGINTEATTERI:

ILMOITTAUTUMISET 10.2. MENNESSÄ:

VÄÄRENNETTY MORSIAN ti 20.3. klo 19liput VOAY 20 e, ulkopuoliset 22 e, norm. 24 e ,VIIVI JA WAGNER (Studio Pasila)to 22.3. klo 19, liput VOAY 20 e, ulkopuoliset 22 e, norm. 24 e

ILMOITTAUTUMISET 28.2. MENNESSÄ

MESTARILUOKKA ma 26.3. klo 19liput VOAY 29 e, ulkopuoliset 31 e, norm. hinta 33 e, VIIVI JA WAGNER (Studio Pasila)ti 27.3. klo 19liput VOAY 20 e, ulkopuoliset 22 e, norm. 24 e, PUDOTUSPELI (Lilla Teatern) suomenkielinento 29.3. klo 19liput VOAY 23 e, ulkopuoliset 25 e, norm. 27 e

ILMOITTAUTUMISET 12.3. MENNESSÄ

VIIVI JA WAGNER (Studio Pasila) ke 18.4. klo 19 liput VOAY 20 e, ulkopuoliset 22 e, norm. 24 e, PUDOTUSPELI (Lilla Teatern) suomenkielinen to 26.4. klo 19 liput VOAY 23 e, ulkopuoliset 25 e, norm. 27 e

ILMOITTAUTUMISET 10.4. MENNESSÄ

MESTARILUOKKA ti 8.5. klo 19 liput VOAY 29 e, ulkopuoliset 31 e, norm. hinta 33 e

KERAVAN TEATTERI:

Pastori Jussilainen näkee punaista. osoittautuvat varsin nykyaikaisiksi. Lippujen hinta on 8 e. 1. Valitse jokin alla olevista esityksistä. 2. Ilmoittaudu marjaliisakuronen@hotmail.com. 3. Maksa liput VOAY 800015-1647912 (tiedontoihin oma ja esityksen nimi sekä koulu) 4. Liput odottavat nimelläsi teatterin lippukassalla ja on noudettavissa ennen esitystä.

ESITYKSET: la 3.2.2007 klo 19.00, su 4.2.2007 klo 15.00, ke 7.2.2007 klo 19.00, su 11.2.2007 klo 15.00, la 3.3.2007 klo 19.00, su 4.3.2007 klo 15.00, ke 7.3.2007 klo 19.00, su 11.3.2007 klo 15.00, pe 16.3.2007 klo 19.00, la 17.3.2007 klo 19.00, su 15.4.2007 klo 15.00, la 21.4.2007 klo 15.00

KANSALLISTEATTERI:**ILMOITTAUTUMISET 1.2. MENNESSÄ:**

PUKIJA pe 23.2. klo 19 liput 18 e, TIITIÄISEN SATUPUU 1.3. klo 18 Liput alle 16-v. 10 e, aikuiset 16 e, norm. 20 e, SORSASTAJA 5.3. klo 19 Liput 16 e, norm. 20 e, KOTIIN ENNEN PIMEÄÄ 8.3. klo 19 Liput 16 e, norm. 20 e, KESÄYÖN UNELMA 9.3. klo 19 Liput 20 e, norm. 26 e, PUHDISTUS 15.3. klo 19 Liput 16 e, norm. 20 e, MUUMIPAPPA JA MERI 22.3. klo 18.30 Liput alle 16-v. 14 e, aikuiset 20 e, norm. 26 e

ILMOITTAUTUMISET 28.2. MENNESSÄ:

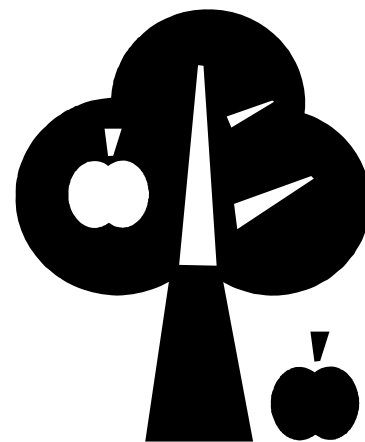
VIETTELYKSEN VAUNU 30.3. klo 19 Liput 20 e, norm. 26 e

ILMOITTAUTUMISET 12.3. MENNESSÄ:

VALTA 11.4. klo 19 Liput 20 e, norm. 26 e, VIIMEINEN JUNA LÄNTEEN 12.4. klo 19 Liput 20 e, norm. 26 e, VARASTO 19.4. klo 19 Liput 16 e, norm. 20 e, KIPUKYNNYS 20.4. klo 19 Liput 16 e, norm. 20 e

ILMOITTAUTUMISET 10.4. MENNESSÄ:

REVIISORI 7.5. klo 19 Liput 20 e, norm. 26 e, KAUPPAMATKUSTAJAN KUOLEMA 11.5. klo 19 Liput 20 e, norm. 26 e

Kaikkiin teattereihin koko koulun ilmoittautumiset yhteysopettajan tai teatteri-
vastaavan kautta marja-liisa.kuronen@edu.vantaa.fi

Rahat VOAY:n tilille 800015-1647912.

Tiedonannoissa oltava esityksen nimi tai pvm sekä erittely jäsenistä ja

MATKAT:

13.-17.6. MATKA MARINMAALLE JA TATAARIENMAALLE: Viipuri-
Pietari-Joskar Ola-Kazan-Moskova-Pietari

30.7.-3.8.2007 KUUJÄRVI: Karjala & Vepsä, Sortavala, Äänislinna, Kižin
saari, Kuujärvi, Aunus, Tihvinä, Pietari.

Tarkemmat tiedot www.voay.fi harrastus, ilmoittautumiset 1.5. mennessä
marja-liisa.kuronen@edu.vantaa.fi. Ilmoittautumisen yhteydessä taustat: täydell-
linen nimi, syntymäaika, koulu, puhelin- ja passin numero. Maksut VOAY:n
tilille 800015-1647912 ehdottomasti 15.5. mennessä.

VOAY:N PEDAGOGINEN KAHVILA

7.2. klo 15.30 aiheena ADHD

mukana Maria Pitkänen, Paikka: VOAY:n toimisto

8.3. klo 15.20 Opettajille ilmainen elokuvaesitys Bio Grandissa

Kaija Juurikkala: Valo, Huom! ennakoilmoittautuminen:

www.voay.fi/ilmoittautuminen, Mukaan mahtuu 150 ensimmäistä.

TULEVIA TILAISUUKSIA:

YHTEINEN ELÄKEILTA 13.3.07 (tarkempi aika ja paikka myöhem-
min)

LÄNNEN PALKKAKUITTITILAISUUS 29.3.07 (Kilterin koulu)

Osallistu sinäkin Vantaan opettajan tekemiseen!

Aineisto seuraavaa Vantaan opettajaa varten tulee toimittaa 14.2.2007

klo: 12 mennessä VOAY:n toimistolle (Talkootie 7) levykkeellä (pc) ja
paperitulosteena tai sähköpostilla: annika.arstila@edu.vantaa.fi